

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wekál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

M megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér óra 15 kr.

Gazdasági helyzetünk jövője.

(B.) Az osztrák-magyar monarchia mind két államnak miniszterei s a román kormány meghatalmazottjai között, most folynak a tárgyalások a felett, hogy minő alapon kötések meg az új vám-szerződés, miután egy évig farkasszemét néztünk egymással. — A hadi-lábon élés nem vált egyik államnak sem valami különös előnyére, még azon tételekben sem, melyek fejlődését s előnyösebb kiaknázását, pld. mi, erdélyrésziiek biztosan reméltük. Hogy csak egy példát hozunk fel: a marha ára éppen a lefolyt év alatt hanyatlott le annyira, hogy már csak ez egy cikkben is az értékvesztés roppant nagyra mondható. De másfelől a határszéli iparosok, kereskedők, — az egy posztógyártást kivéve — különösen a székelyföldön éppen a vámháboru által lettek sújtva; ha pedig a magyar-osztrák monarchia forgalmát tekintjük, a kiviteli forgalom apadása rendkívül szembeötlővé válik.

Uj alapon, új feltételek mellett, de létre fog jönni az új vám-szerződés és meg fognak ujulni . . . a panaszok is gazdáink ajkain. Természetesen; hiszen a vámháborut elkezdtük a nélkül, hogy reá készítettük volna azokat az iparosokat és gyárosokat, kiknek létérdeke a Romániával való szerződés fenntartását kívánta s most meg lesz kötvé az új szerződés a nélkül, hogy gazdáink legnagyobb részének helyzete bár valamivel is biztosítva lenne a nyerstermének beáramlásával szemben, melyek roppant arányu termelését Romániában az őseréji föld s az aránylag kevesebb termelési költség rendkívül könnyűvé teszi. — És meg fognak ujulni a vámhivataloknál azok a végtelen bosszantó eljárások, mely sokkal inkább felferjlesztette a kellemetlen érzületet Románia iránt, mintha súlyosabb vámmal, de zaklatás nélkül terhelte volna árúinkat állandó díjszabás mellett.

Mondjuk, igen sok kellemetlenség fog ismét megújulni s igen természetesen tartani is fog az állapot mind 'addig, míg megfelelő módon nem

lesz segítve a helyzetet. — Két főkérvés van Romániának: az állatoknak s a gabonának díjmentes behozatala. Ezzel szemben államunk a marhavész szigorítását s a termények közül talán a gabona után valami csekély vámszedést fogja kívánni. Gazdáink, ha nem marad pusztá betűnek a marhavész elleni szigorú eljárás, — sokkal jobb minőségű és olcsó marháikkal bizonyosan győzelmesen ki fognak állni a román szarvasmarha behozatalával, de annál inkább meg lesznek akadva a gabona-termeléssel, mely jobbára erőltetn földünk csekély hozamát képezi s melyet évek hosszú sora óta csak most képesek valamivel kedvezőbb áron eladni. Jól tudjuk mi, hogy a szükség nagy mester és sok mindenre megtanít, de azt is látjuk, hogy ha tanulásunk, fáradozásunk sikertelen marad, az elkeseredett, elkedvetlenedett embert bizony nehezen avagy éppen nem fogjuk újabb kísérletekre reá venni. Így pld. számosan hozzá fogtak a fekete mályvá s a komlótermeléshez; nem sajnálták a költséget, a munkát éveken át — s most? — tessék a feleletet hallani a csüggedő termelőktől. Borászatunk is lendületet kezdett venni, jobbnál-jobb fajok hevernek a pincékben, — ki veszi és hogyan veszi? — tessék megkérdezni a hegyaljai, marosmenti termelőket!

De — kérhetőné valaki — hát a komló, a bortermelés hanyatlásának a romániai vámszövettség volt-e az oka? Bizony nem; és éppen ez a kérdés adja meg arra is a feleletet, mit tegyünk tehát, hogy az ellenünk minden felől irányuló áramlatok között, küzdve bár, de fenntarthatassuk magunkat. Az államnak, a törvényhatóságoknak, a társadalomnak s a termelőnek egyaránt meg vannak e tekintetben feladataik. Az állam igyekezzék jó vám-szerződéseket kötni, oly módon, hogy megfelelő viszonyosság mellett kellő tekintettel legyen nyerstermelésünkre. Így pld. a román buza behozatalát csak is kivitelre dolgozó malmaink, esetleg más gyáraink részére engedélyezze kedvezmény képpen, melyek azt a magyar terménnyel együtt dolgozzák fel, — többnyire a külföld részére —

mint ezt egyik kiváló szakemberünk is javasolja. Igyekezzenek a szükséges utvonatok kiépítése által egy a külföldi, mint a belföldi szállításokat könnyűvé tenni, mert igaz az, hogy a mig most valamely vasuti állomáshoz ér gabonánk, — addig annyit fizetünk, hogy ez árért Amerikából Európába szállítják a termékeket. Szervezni kell a gazdasági hitelszövetkezeteket, melyek — tekintettel a gazda személyi képességére is — olcsó hitelt nyújtsanak a kész termékre úgy, mint a megfelelő felszerelésekre és befektetésre. Reformálni kell a mostani végtelenségig nyuló költséges tagosítási eljárást, mely a tagosító mérnök tetszésétől teszi függővé birtokrendezési törekvéseinket. Rendezni kell a koresmárlási jogosultság ügyét; most a hány vármegye és város van, annyi a szokás; de más felől ez a nagy jövedelmet nyújtó jog sehol hitelesen feljegyezve nincs és így hitelnyújtás biztosítéka nem is lehet.

Ugy az állam, mint a társadalom rajta legyen, hogy a belföldi gyár és kisipar a kedvező összeköttetésnél fogva jutányosan jutva a nyerstermékekhez, első sorban a belföldi szükségletet legyen képes fedezni s addig, mig az iparvállalatok erre teljesen képeseknek bizonyulnak, a külföldi iparcikéket ne fogyasztsuk, követve azt a jó példát, melyet pld. most a brassói és szebeni posztógyárosokkal követünk. Az ipar fellendülése mindenütt maga után vonta a gazdasági termelés fejlődését is — s ha ezen kívül a gazdák is arra törekednek, hogy földjük termő erejét nevelve, ugyanazon munkaerővel többet és olcsóbban legyenek képesek termelni — az egyelőre sujosnak látszó gazdasági helyzet — bár lassan — de bizonyára javulni fog.

Hogy e tekintetben is az egyesült erő s kitaró buzgalom többet tehet, mint az egyes, azt társadalmi életünk többször már megmutatta; emelje tehát e kérdésben is az egyesülés elvét kellő érvényre.

A szabadság koszorúja

Diszítse a magyart!

— Nagyenyed. —

Szabó Ferencz.

Gáspár János élete és működése.

— Irta és a december 8-án tartott Gáspár-ünnepélyen felolvasta —

Sebestyén Sándor.

(Folytatás.)

A gyermekirodalom részletes bírálata helyett, mindenkit saját tapasztalatára utasítunk s bizonyosan osztozandik azon véleményünkben, hogy a magyar gyermekek kezébe szánt elemi könyvek nagyobb része tartalma, vagy szerkezete miatt nem óda vala. Az írók nem tudtak lebecsülni a gyermek értelmi s nyelvbéli fejlődéséhez és könyvük tartalmát (mi pedig fődolog) nem vezették párhuzamosan a gyermek szellemi és nyelverejével, olvasási készsége s tőkélyesülésével. Véleményünk szerint pedig csak ily szellemben szerkesztett olvasókönyveket lehet az érintett s a magyar nyelv-tanítást előkészítve megállapító rendszeres oktatásnál használni; csak ilyen gyűjtemény volna képes a magyar szülőknél, a polgári és tudományos tanodák elemi oktatóinak ebbeli szükségét fedezni. De ily gyűjtemény még a kegyes ohajtások sorába tartozik. A magyar olvasókönyveknek még azou neme is, mely „Magyar gyermekek barátja”, „Olvasó és tanító vagy mutatva oktató könyv” stb. ezimek alatt ismeretes az elemi

TÁRCZA.

Ujesztendő napján.

Pattog, pattog a hasábla,
Megerint a lágy meleg —
Kisded szülött ujesztendő,
Szívemből köszöntelek.
Rózsás volt hajnali álmom,
Hajnaljuk volt egemen.
— Ez esztendő, a magyarnak,
Epp ilyen rózsás legyen!

Kopogtatnak az ajtómon.
En istenem, ki jár itt?
Egy kicsi, versmondó gyerek
Az, a ki most beállit;
Annyi jót mond, de annyit, hogy
Fele sem lenne tréfa —
— Adjon isten annyi áldást
Minden egyes hajlékba!

Kis madárka énekelget,
Ugy koczogja ablakom —
Hídeg télben, madár dalát,
Oly édesen hallgatom
— Adjon isten a magyarnak
Dalolató jó kedvet,
Es ne érjen soha-soha
Csuf zimankós hideget!

Jó anyám felszítj' a parázst,
Tesz reá új hasábot,
Reám eső tekintete
Olyan meleg, oly áldott.
— Ilyen nemtő szeme
Örkődjek a hon fölött,
Hogy megállni tudjon, bátrau
Bármítéle vész között!

Téli nap villám sugára
Játszadozik a havon;
Kint csillámló jégvirágok,
Ide bent tavasz vagyony;
A barátság, a szeretet
Áraszt tavasz-meleget . . .
— Ily tavasszal áldja az ég
Ezt az egész nemzetet!

Tiszta fényben szabad légben
Nyilladozzék a virág,
S ezek közt a honszeretet
Szép rózsája legkivált;
Honfi könnyű öröm-könnnyű
Öntözze azt gazdagon,
Hogy lehessen szép hatalmas
Ez a szent hármás halom.

Szolgaság a bűnnek ára,
Mélto igát hordani —
A szabadság védőjéről
Ne kelljen ezt mondani —
Mig a világ csak világ lesz.
S ifju erő dagaszt kart:

Lapunkat mindenik t. előfizetőnek és barátainknak megküldjük; azokat, kik ezen számot nem küldik vissza, avagy külön nem értesítenek, előfizetőnek fogjuk tekinteni.

Nagyenyed város képviselői közgyűlése.

— 1886. december 31-én és 1887. január 3-án. —

A lejárt év utolsó havi rendes közgyűlésének legfőbb tárgyát a folyó 1887-ik évre előkészített virilis város képviselők névjegyzékének megállapítása képezte. az 1886. évi XXII. t. cz. ide vonatkozó 32. §-a a virilisek qualificatióját meglehetősen széles alapra fekteti, mert kiterjeszti az özvegy és hajadon nők, gondnokoltakra és a jogi személyekre is a mennyiben azok a város területén fekvő tulajdonuk után legfőbb egyenes állami adót fizetnek.

S minthogy az idézett törvényezik vonatkozó része oly fősvény a szavakban, mellyel a qualificatiót körülírja, hogy e miatti rugalmasságánál fogva többféle értelmezéseket enged meg, — kérdés lehetleg helyes alapponi megoldása már magát az összeíró bizottságot tüzetesen foglalkoztatta, mely előtt a törvény indoklása nem lévén ismeretes, beható elemzés után azon elvet állapította meg, hogy a törvény a fekvő vagyont akarja tágasabb jogosultságban részesíteni s munkáját ezen alapon készítette el, — de még mindig maradtak fenn, a további meghatározásnak másod- és harmadrendű sajátosságai, melyek még kevésbé voltak határozottan eldönthetők, melyek illetékes elbírálása már a közgyűlés részére maradt fenn.

Mindjárt a csekélyebb fontosságú, azon eljárási kérdésnél, — hogy a bizottság által a közgyűléshez beterjesztett névjegyzék — azon közgyűlésen tárgyalassék-e, melyre az elnöki egybehívóban — a gyűlést 24 órával megelőzőleg kitűzetett, — ellennézetek merültek fel és ahöz képest a 24 órai idő közbevetésével megtartandó közgyűlést, — maga ezen gyűlés tüzte ki.

A városi közönség egy virilis ügye: a fogyasztási adók megállapítása, — az alispáni határozatnak a nagyszabeni pénzügyigazgatóság részéről időközben történt elfogadása által ezen évre már befejeztetett.

A tanács azon törekvése, hogy a városi fogyasztási pótdadókat magasabb tételekben szedethesse, hogy egy a be nem folyható állami fogyasztási adó hiányai a városi pénztár megrövidítése nélkül pótolhatók lehessenek, vállalkozó hiánya miatt meghiusult. — Sikerült azonban a már meghatározott árakban reá utalt bor és hus utáni állami fogyasztási, valamint az ezen címeken kiróva levő városi pótlékoknak az eddigi mennyiségbeni beszédését, az eddigi kezelőkkel biztosítani; — ezen jegyzőkönyvi elkötelezés a közgyűlés által is elfogadott és megerősített, míg a cukor és sör utáni fogyasztási adót beszédése az eddig bevált gyakorlat szerint, jövőre is a városi hivatalos közeg vezetése alatt hagyott meg.

Elfogadott továbbá a m. k. közmunka és közlekedési miniszter által elkészíteni rendelt azon szabályrendelet, mely a Nagyenyed város területén kijelölt tulajdonosoktól a kitűzött 8 napi díjtalan időzés után vesztendő vagy kirakott árak díjjait és az ottani rendőri felügyelet meghatározza.

A helybeli kisdédóvó-intézet további gondozása és felügyeletének — a város, mint egyik legjelentékenyebb alapító s egyszersmind az elemi nevelésügyi törvényszerű vezetője által leendő átvételére; — miután az intézet eddigi alapító választmányának nagyobb része kihalt — az előmunkálatok megtételén — abban történt megállapodás, hogy az életben levő egyetlen igazgató tag nsgos id. Gáspár János kir. tanfelügyelő ur egy legközelebről összehívandó közgyűlésben felveendő jegyzőkönyvi nyilat-

kozatban fogja a kisdédóvó-intézet további felügyelete és gondozása a városi képviselő testületre szabályszerűen átruháztatni.

Bejelentette budapesti orsz. iskola egyesületnek a 20 frt tagsági díj átvételi elismerése mellett, a pártolási-érti köszönet nyilváníttása, — melynek öröndetes tudomásul vétele után kihirdettetett a megyei tisztviselők, segéd, kezelő és szolgaszemélyzetének fizetési előlegezései tárgyában belügyminiszteri megerősítést nyert szabályrendelete.

Végül olvastattott a földmívelési ipar- és kereskedelmi m. k. miniszter urnak — az országos közgazdaság előmozdítása érdekében Budapestben egy állandó kiállításul szolgáló kereskedelmi és iparmúzeum és ezzel egybekötött közvetítő iroda felállítására felvett elhatározása, az iparos- és gazdaközönségnek részvételre buzdítása végett, mire a tárgysorozat már kilévén merítve, a gyűlés a polgármester boldog újv. kívánatainak viszonzása mellett, elosztott.

A gyűlésnek folytatása f. január hó 3-án volt, melynek mindjárt kezdetén elfogadott Török Bertalan képviselő tag azon indítvány, hogy oly esetekben, midőn a törvény teljesen tiszta értelmében felelt kétség támad, a kisebbség mindenestre felebbezzen a végből, hogy az ügy a belügyminiszterig jutván, — egyszersmindenkorra biztos megállapodás váljék lehetővé. Valóban részletes és szakszerű vita keletkezett erre, mely főleg következő kérdések körül forgott: lehet-e oly pénzügyi virilis, melynek fekvő vagyona, ingatlanai nincsen, csak jövedelmi adója van, — pusztán ezen adója után? a város, mint a testület, — fekvő vagyona a jövedelmei után, lehet-e virilis? az alapítvány, melynek jövedelme különböző célokra fordítandó, — lehet-e virilis? — beszámítandó-e a pénzügyi által a betétek után levonandó kamatadó az illető fél adójába, vagy nem? — Ezen kérdések mind fellebbezés tárgyaivá válván, — a virilis lista megállapítása befejeztetett.

Referens.

Levél „felülről“.

— Komolyabb olvasmány. —

Budapest, január 7.

Örmény polgártársunk felülről kapja a portékát, ha Budapestről rendel. A hír is ilyen portéka (sokszor rósz portéka). Legyen tehát felülről küldve levelem.

Az újv. első hete, a farsang kezdete s az igazi tél kezdete és minden „kezdetnek“ eleje, folytatása (v. g. nélkül) a — szenzáció. — A V á s o n y k e o y I m r e eset! . . . Zsurnaliszta nyelven elég érdekes, a közönségnek elég szörnyű s az érdekelt családoknak valóban elég lesújtó.

Es általában igen tanulságos. Micsoda brutális kéjjel nyul bele a családi ügyek-bajokba a kíváncsiság! Hogy huzrolja ki a piacra egyenként a tragédia személyeit! Levétközteti és neki áll az áldozatok testének, a melyből kiszakítja a szívet és megforgatja benne a — pennát! Oh a toll rettenetes eszköz. Gonoszabb minden törnél, mert mérgező van. Azután a kíváncsiság felturja a menyasszonygyárat és kikutatja a házasság okát. Feltöri a házi pénztárt, a számadásokat kiszórja, hogy rátaláljon a bukás rejtett összegére. Közben belebotlik az öngyilkos vonagló testébe: Ohó! Hátha gyenge volt ez a test s előre összerokadt? — Megvizsgálja; hasit egyet a még ki sem hullt holttesten s azt sűti rá, hogy delirium tremens!

Ilyen a kíváncsiság, mikor maga is deliriumba esik!

S ki sem fátad. A véres háztól szalad az apóshoz s felfedezi a házasság történetét. okát, a hozomány-listát végig olvassa s megállapodik abban, hogy ez a házasság é r d e k b ő l kötetett. Es az após ott áll a lelkében megrendült boldogtalan menyasszonnyal, ki majdnem eszméletlenül tekint maga elé a gyászfeketeségbe. — Micsoda megható kép! . . . A kíváncsiság meg van elégedve, de nincs kielégítve. Hol az áldozat anyja? Az édes anyja is tud a datokat. Mert az adat a fődolog!

S a szerencsétlen édes anyja nyugalmát, férjének kedélyét feldulja a kíváncsiság. Az a nő titkot rejtegetett — nem is rejtegette, hiszen nem volt titok — csak nem ké r k e d e t t vele. Le azzal a lepellel, hōrgi a hirszomjas kíváncsiság és görcsösen vonagló ujjával lerántja a leplet, hadd álljon ott meztelenül az — igazság! Oh, hogy forog a kíváncsiság szeme az igazság látásán! . . .

. . . Undorító kép fordulunk el tőle és emlékedünk a felett, hogy helyes uton jár-e a napisajtó rettenetes kíváncsiságával? — Nem!

Egy fiatal ember megnősül s a mennyegző után öt napra agyonlōvi magát. Ez a tényállás. Tagadhatatlanul megrendítő az eset s az ember az okára is kíváncsi. No, hát ezt vagy tudjuk, vagy nem tudjuk. Ha tudjuk s az olyan, hogy közlése nem huzrol senkit, ám tudassuk olvasóinkkal. — De ha családi titok, akkor bizonyára az olvasó sem lesz rá kíváncsi, hiszen vele is történhetik katasztrófa. Ha pedig nem tudjuk az okát, akkor ne is találgassuk. Ez a találgatás a sajtó bűne. Bánjuk meg és szokjunk le róla, mert az ilyen ajsza a zsurnalisztika tekintélyt úgy aláassa, rá nézve aztán elvész a társadalmi méltánylás napvilága, végképp. Most is felleg tarjaja.

Itt a farsang.

A bálbizottságok sürűn alakulnak s olyan kedvvel toborznak, mintha semmi gondunk nem volna az idej komolyabb eseményekre. Jól is teszik. A gond nem farsangba való.

Jöjj Karneval!

Reménye anyáknak, vágya leányoknak, mikor hajszát űz a párti-vadász.

Es aggodalma gondos apáknak, kiknek tárczáján sulyos nyomot hagy majd a bálbeli luxus!

Üdvözlégy Karneval! Bolond, a ki nem hódol a csörgő sapkának. Ezzel szemben nincsen okosság.

Azaz hogy volna bizony.

Ha például szerényebbek volnánk vágyainkban. Mert elég hosszúra szabta a naptár az idej boldokorszákat.

Módjával mulassunk, hogy tartson egész végig a kedv és a költség.

Legyünk mértékletesek a kedvtelésben, mint pl. a tanuló a tanulásban.

Es szól Karneval a hódolóknak sorban:

— Ah, itt a hölgyek küldöttsége. Mily öröm . . . azaz hogy . . . (A herczeg arca elkomorul.)

— Felség, mi bánt? Nem fogadsz kegyedbe?

— Kísasszonyok és asszonyok, ti megzavarjátok a tréfa rendjét. A „turnür“ ma is divatszamba megy!

(Izlős: odasug. Ugy, ugy! fejdelem, sujtsd haragoddal e felszeg hordományt s az ifjak serge holtig hódoland!)

Jön az akadémia.

— Örömmel látlak viszont, tekintetes Akadémia.

tanítmányokat is tartalmazván, más czélt a népiszkolák szükségét tartja szemelőtt. — A pesti nevelők is, ha jól vagyunk értesülve, ilyenszerű olvasó-tanító könyvet akarnak szerkeszteni a néptanodák számára. Így ezen jószándékú vállalat mellett sem szünhetik meg a magyar szülők, nevelők, a polgári és tudományos tanodák elemi oktatóinak panaszja egy czélszerű elemi magyar olvasókönyv közösen érzett hiánya felett. Ezen körülmény bira hát reá minket szakértők remélendő közremunkálásával „Elemi magyar olvasókönyv“ szerkesztésére. Czélunk ezáltal azon 7—10 éves gyermekeket, kik az olvasás mechanizmusát túlhaladták, oly könyvvel ajándékozni meg, melyből szabályosan, tisztán és értelmesen olvasni tanuljanak és az adott tárgyak érdekessége által az olvasáshoz kedv- és vonalmat nyerjenek.

Nem oly könyvet akarunk a gyermek-világ kezébe adni, melyből — a mint mondani szokás — „ismereteket merithessen, hasznos dolgokat tanuljon“, hanem módot akarunk nyújtani arra, hogy olvasásbeli képzdése mellett anyanyelvének a közéletben és élet által kifejtett s használatba ment szavainak alakjaival a beszélt és írott nyelv végtelen változatosságával megismerkedve, nyelverejét és képességét fejtsse, gyarapítsa és a komoly nyelvtani leczkékre szükséges előkészületeket szó- és mondatkincset megszerezhesse.

A nyelverő, olvasási készség és kedv gyarapításán kívül ezúlnk a szép, nemes erkölcsi és nemzeti érzelmek ébresztése és a gyermekekbelnek ama magasatos eszmék elfogadására lassankénti elkészítgetése. Ezért olvasókönyvünknek költői és elbeszélői alapja leendő. Költői, mert a költészet az, a mi a gyermekkedélyhez, értelem és szívhez legérthetőbb nyelven tud beszélni. — Az elbeszélő elem

tuonymo használatára a gyermeki eszeleményesség ismerete indított; a gyermeket tények érdeklik és a képzelemben szeme előtt lefolyó jelenetek. Csak az ily tárgyú darabokat tudja élénk figyelemmel, érdeklődés és kitartással olvasni. Ki olvasni tanított, tapasztalhatta, mily boldog volt növendéke, midőn általa megérthető és figyelemmel kísérhető történeteket olvasott. Másik czélunkat is az erkölcsi és nemes érzelmek ébresztését is nem annyira szavak, vagy talán éppen hosszas meggyőzést kívánó, de éppen azért nagyon is fásztó okoskodás, hanem az éles gyermekvilágból vett egyszerű természetes beszédek által reméljük legkönnyebben elérhetni. Ebből aztán a tanulás kikeresése és érzékelése a nevelő kötelessége.

Es nehogy főczélunkkal a nyelverő és ismeret általános és több oldalú kifejtésével ellenkezőleg a költői és elbeszélő elem által egyoldalú fejlettséget eszközöljünk egy harmadik, a leíró elemet is felvettük.

Részletesebben elemi olvasókönyvünk.

I. Költői részét teendik: Regék. Mondák. Mesék. Dalok. Regedalogok.

II. Elbeszélői részét: Beszédek. Etleleírások egyszerűen, főleg nemzetünk jelesbjeinek életrajzai. Jellemző jelenetek, furcsaságok az élet és történelemből.

III. Leíró részét: A természet, mesterség és művészet egyes tárgyainak, terményeinek egyszerű, nem tudományos előadása, különös tekintettel hazánkra.

Kijelentik továbbá, hogy szándékuk a közép- és felső osztályoknak számára is ily olvasókönyvet szerkeszteni.

A középosztályoknak (11—14 évesekig) szánt foly-

lyamban már a leíró, oktató és történelmi elem birna tulsulyal.

A felső osztályoknak (14—17 évesekig) a nemzeti irodalom prózai és költői szépségeit, az egyes költőket jellemző s menyre lehet egy kis egészét alkotó válogatott gyűjteményét adnók, azon czél forogtat mindíg szemünk előtt, hogy a serdülőket hazafias érzelmekre buzdítsuk s az állam és nemzeti iralmunk küesének illő becsülésére elkészítsük és meggyerjük!

A nevelői kör a vállalat szervezőt, miután az egy oly általánosan érzett hiányon kíván segíteni, szivesen fogadja, örömet teszi magáévá s segédkeznek nyújtására minden buzgó tagját felkéri.

Azonban a nevelői kör, a melynek működése, pezsgó élete oly sok reményekre jogosított, nem érthette meg, hogy a megszerkesztett olvasókönyv felett örömet kifejezhessen. November 28-án, tehát 10 óra terjedő működése után a kör rendezője rendkívüli ülésben jelenti, hogy a kir. kormányzék nov. 18-ról 1883. sz. a. rendelvényét becsátott ki következő tartalommal:

„Az adatván fel Ő felségének, miként a „Kolozsári nevelői kör“ czim alatt alakított társulat tagjai — noha Ő felsége a tervezett szabályokat megerősíteni nem méltóztatott — mégis egybe gyűlnek, gyűléseiket az „Erdelyi Híradó“, jegyzőkönyveiket pedig a „Vasárnapi ujság“ által közhírré teszik, méltóztatott Ő felsége folyó évi október 30-án legfelsőbb kéziratánál fogva, az iránt is tudósítást parancsolni, hogy ezen társulat szabályainak megerősítése előtt hogy léphetett életre? . . . Addig is a gyűlést betiltván.“

(Folyt. köv.)

Hűségged megle
szörnyen böles
Elő szaból
Egy a p
— Igazad
tom ez idényre
e g y s e r ű t
csillogóbb. Sziv
romban. A kine
hiába hord gyé
Egy b ő
— Kelj f
meg minden t
— Miért
— Ismer
a nőben n ő t k
Író. Hát
czegem?
— Te, hū
ismerjük egym
terhekért, ám t
— Megte
mond Karneval

Eppen elő
nehezék pénze
nevezett pénzal
venni, mert az
sem felelték m
dolgozása, de d
és választmány
melyre még s
hogy a nagy
legyen ezen p
pilantást vetnū
annival is ink
űdvös működés
Ugyanis
udvari kamarás
kelt és legfels
léptetett élē
tartozó banya
rudbányi es.
den nehezék a
krajczárnyi le
abrudbányai a
felügyelete és
örkődése melle
Azonban
selő-testület el
ügyeinek vezet
hoz hozzájárul
választott igaz
lése továbbra is
hagyatván.

A pénzr
1858. év nove
tékenek 4/5-száz
Az alap
közönség részē
zárult: orvos
kodás, a mell
nyamunkások
közhaznu bá
tása is.

Ilyen be
alap új alaps
miniszter ur á
alatt helyben
alapszabály ér
a tisztis és vál
és pedig egy
tag, melyből A
ség 8. Bucsu
penyes miután
tagot fog vála
Nem ak
mányi tagok e
tünk a mult
hogy egy pén
erős tisztis sze
kintstik a szem
mert a szent
azer, de több
gunknak ártu

Tisztelt
jelent köszön
szönetünket,
óvodánk felől

* Várta

Hűséged meglep. Nem rontottad el a kedvem valami szörnyen böles dologgal. Kegyemben vagy.

Elő szabók, cipészek, szállítók. Mi csillogó, elő!

Egy apa: Uram, az égre, óvakodj!
— Igazad van, derék apa. Visszaszállított! Megtiltom ez időnyre a hitelt. Így kényszerítve lesznek ők az egyszerűt viselni, de mely a drágánál becsesb és csillogóbb. Szív, lélek csillogása legyen az ékszer udvaromban. A kinek van, könnyen viselheti. A kinek nincs, hiába hord gyémántokat!

Egy bölcs. Nagy ur! A böles im lábadoz borul!
— Kelj fel öreg s ha egyéb dolgod nincs, pörkölj meg minden telekkönyvet.

— Miért uram?
— Ismerni akarnék egy ifjút, a ki szeret. A ki a nőben nőt keres s nem jólművelt földeteket.

— Iró. Hát én mit mondjak érkezőseden, kedves hercegem?

— Te, hű szatellesem? Semmit! Hajtsd a bókokat, ismerjük egymást. S ha mégis jót akarnál tenni, rádrótt terhekért, ám tudasd fentti akaratomat a néppel.

— Megteszem. Im halljátok tehát s olvassátok, mit mond Karneval. **László Elek.**

LEVELEZÉS.

Abrudbánya, 1887. január 2.

Eppen előttem fekszik az „Abrudbánya-Verespataki” nehezék pénzalap új alapszabálya, bizony nem is ártott nevezett pénzalapnak alapszabályait egy kissé revízió alá venni, mert azok a mostani kor kívánalmának semmiképp sem feleltek meg. Igaz, hogy sok időt vett igénybe át-dolgozása, de díesérére legyen mondva jelenlegi tisztí és választmányi személyzetének, egy oly munkát végzett, melyre még az utókor is hálaival fog visszatekinteni, s hogy a nagy olvasó közönségnek egy kevés tájékozása legyen ezen pénzalapról, nem lesz felesleges egy futó pilantást vetnünk annak alapítására és üdvös működésére, annyival is inkább, mivel majd a lapok hasábjain, annak üdvös működéséről többször meg fogunk emlékezni.*)

Ugyanis nevezett nehezék pénzalap a volt cs. kir. udvari kamarának 1790. évi április hó 3-án 2347. sz. alatt kelt és legfelsőbb helyen jóvá hagyott rendelete alapján léptetett életbe és a nehezék — pénzalap kötelekésbe tartozó bánya vállalatok bánya-műveiben termelt s az abrudbányai cs. kir. aranybevaltó hivatalnál beváltott minden nehezék arany után egy, — 1810. év óta pedig két krajczárnyi levont összegből alapított és 1848-ig az abrudbányai aranybevaltóhivatal által, a volt cs. kir. kamra felügyelete és a városi tanács és képviselő-testület ellenőrködése mellett kezeltetett.

Azonban 1848-an innen a városi tanács és képviselő-testület ellenőrködése megszűnőn, a helyett az alap ügyeinek vezetése állami felügyelet mellett egy, az alap-hozzájáruló bányavállalkozók kebeléből, községenként választott igazoló-választmányra bízott, a pénztár kezelése továbbra is az abrudbányai kir. aranybevaltó-hivatalnál hagyatván.

A pénzrendszer és a sulymértékek változása folytán a fennemlített egy nehezék arany után 2 kr levonva 1858. év november 1-től kezdve az illető fém teljes értékének 1/3-százaléki levonása által helyettesített.

Az alapnak alapítása óta célja volt azon bányász közönség részére, mely az alap vagyon növeléséhez hozzájárult: orvosok, sebészek és szülésznőkről való gondoskodás, a mellett az elszegényedett s munkaképtelen bányamunkások ingyen gyógyszerrel való ellátása és a közhasznú bányászati intézményeknek anyagi támogatása is.

Ilyen bevezetéssel s értelemben lett ismét e pénzalap új alapszabályzata nagyméltóságú m. kir. belügy-miniszter ur által mult év augusztus 30-án 42,577. szám alatt helyben hagyva s így ezen újonnan megerősített alapszabály értelmében lesznek folyó év január hó 11-én a tisztí és választmányi személyzete 3 évre megválasztva; és pedig egy elnök, jegyző, ügyvéd és 20 választmányi tag, melyből Abrudbánya város 6, Verespataki nagy község 8, Bucsum közséje 3, Korna 2 és Abrudfalva Kerpényes miután egy körjegyzőség alatt van 1 választmányi tagot fog választani.

Nem akarom fejtegetni jelenlegi tisztí és választmányi tagok eddigi működését; de ha mégis visszatekintünk a multra, mindenesetre bátran el lehet mondani, hogy egy pénzalap csak akkor virágozhatik, ha ily tetterős tisztí személyzettel rendelkezik; ezért tehát ne tekintsük a személyes érdekeket, mindnyájunk érdekének, mert a szent ügynek ártunk, hisz okulhattunk nem egyszer, de többször is, hogy pártoskodás által csak magunknak ártunk!

Borbánd, 1887. január 3.

— A borbándi óvoda. —

Tisztelt Szerkesztő ur! — Becses lapja 1. sz. megjelent köszönetnyilatkozatunk közzétételéért fogadjuk köszönetünket, — felkérésének sietek eleget tenni kisdé-óvodánk felől önt értesíteni, — két hó előtt nyílt meg

* Vára-várjuk.

Szerk.

e kis faluban óvodánk; s már is ezen végtelen áldásdus intézmény, a szegény kis elhagyatott gyermekekre bámulatos hatással van. — Óvónők kinek igen nehéz volt a kezdettel megküzdnie, ezen kis elvadult gyermekeket rendre és főképp engedelmességhez szoktatni — s ki az oláh nyelvet nem bírja még ez által is nehezítve volt; mivel a kisdedekkel csak tolmács által értethette meg akaratát s mégis bámulatos az eredmény, a tanterembe lépett magyar „isten hozta” fogadja a gyermekek ajkáról és szép sorban ülnek le, állnak fel, a vezényszóra jobbra s s balra fordulnak — szépen imádkoznak és több éneket tiszta magyar kiejtéssel énekelnek el. Tisztán tartott szobában vannak s óránként a tantermet szellőzik, s ez alkalommal a gyermekek más terembe vonulnak, — öröm látni őket és megható, mert itt igazán bizonyul a kisdé-óvoda jótékonyága. — Itt, a hol a szegény anyát a munka elvonja gyermekeitől nyugodtan távozhat munkája után: kis gyermekei jó helyt vannak, jót tanulnak. Az idevaló nép át is látja ezen intézmény jótékonyágát és hálaival van eltelve.

Még megemlítem, hogy minden két hétben gyula-fehérvári orvos Deicsh Mór ur látogatja meg óvodánkat a gyermekeket megvizsgálja s ha beteg van köztük orvosolja s ezt mind a legnagyobb készséggel teszi a t. orvos ur.

Karácsony szombatján felállított karácsonyfa nagy örömet okozott a kisdedeknek 15 szegény gyermek ruhának valót kapott 10 gyermek fehérneműt és mind a 60 gyermeknek kis ajándékot osztott ki K i s s Irén óvónők; — kevés jött be és csak keveset lehetett a be jött pénzből beszerezni, — de kezdet volt s reméljük a jövő év bővebben juttat! Az „Országos kisdé-óvó képezde”, óvodánknak a szükséges, igen szép és czélszerű, tanszereket ajándékba megküldte.

Az óvodai igazgatóság.

Marosujvár, 1887. január 6.

Mint hogy ez újévben ez az első levelem, székelyesen üdvözlöm a derék „Közérdek”-et s „a beállított ujesztendőben testi és lelki áldást” kívánok! . . .

Isten tudja milyen lesz a jövőndő! Az 1887 is mint elődei, új nevével meghozza a régi küzdelmeket, régi gondokat . . . Jóság vagy roszasága nagyon relatív lesz; akár mint ez a vers:

Qui ca-ret uxo-re li-te-ca-ret atque do-lo-re
pit-rem tem-pit-rem

December 22-én községi képviseletünk gyűlésezett. Tisztelettel emelem ki azon élénk érdeklődést, melyet a képviselő urak ez alkalommal is tanusítottak. Először is a különböző helyekről jött átiratok olvastattak fel, nevezetesen: a „Torontálmegyei közművelődési egyeslet” átirata; a „Nagysezentmiklósi földmives iskola” segélyezés iránti kérvénye, melyek pártolólág tudomásul lettek véve.

A megyei alispán ur által, egy s z e g é n y a l a p létesítése ügyében, intézett felhívás, bővebb megvitatás és javaslatlétel végett egy bizottságnak adatott ki, melybe Veress Gyula, Fülel Szántó Lajos, id. Géber Károly és Boér János lettek beválasztva.

A marosujvári vásárvárnak a kolozsvári jószágigazgatóság által 18,436 frt örökös áron felajánlott eladása élénk és sokoldalú discussió tárgyát képezte. Ezen ügy, valamint az ipar- és kereskedelmi miniszterium által engedélyezett hat országos vásár napjának kijelölése szintén egy bizottság tárgyalási anyagául lett kijelölve, melynek tagjai: Juchó Ferencz lovag, bánya tanácsos, Veress Gyula és Fülel Szántó Lajos képviselői tagok.

A községi bíró és jegyzőnek ezután elismerés szavaztatik s a segédszeméllyel együttesen fizetésük megfelelő arányban javítatik.

Végül a fogyasztási adó tárgyát képező cikkek hasonbőre Simon Pál t. polgártársunknak lett adva, ama bizalommal, melyet eddigi hoszonemű bérelteivel teljesen és elismerőleg méltán kiérdemelt.

Itt a farsang! — Táncoljunk, de jótékony czélokra . . . A fama s egy udvarhelyi ember azt beszélék, hogy a rendes „intézkedő estélyeken” kívül a kaszinó a „Liget” javára, derék műkedvelőink pedig az E. M. K. E. segélyezésére akarnak táncolni. Igaz-e?

Zandírhám.

CSARNOK.

A hónapok.

— Sylvester éji mese. —
(Németből fordította B. E.)
(Folytatás.)

Midőn beszédét végezte, a másik szomszédja szólalt meg, de oly erős hangon, hogy utasunk majd lefordult ijedében s csudálkozva nézett rá. Ez egy magas, erős férfi volt, kurta hófelér prémes fehér kabátban; minden fehér volt rajta, egészségétől duzzadó piros arcát, világos-zőke bajuszát s ugyan olyan színű haját kivéve, széke hátára volt felfüggesztve ezüst kurtje.

— Ej barátom, a deczemberről oly sok csinos dolgot beszélél, mond mit tartasz a Januárról?

— Oh! — szólt Christión — a Január az egy üde hónap; oh, azt szeretem! Felséges, mikor hozza a csi-

korgó hideget, a befagyott tavak, mint a tükrök ragyognak, a fák zuzmorával ékeskednek. Felségesek, a tisztá csillagos éjjelek, midőn az éjszakai gyenge sugarait az égen szétszórja.

A fehér ember arca ezen szavakra mind derültebb lett, s midőn Christión elhallgatott, hatalmas öklével az asztalra ütött s dörögte:

— Ez már szép beszéd, az ilyet szeretem!

Aztán kezeit Christiónnal és óriási pohár puncsát, egy hajtásra kiitta.

Ezen erős ember után a társaság második tagja hajlott előre; meglehető törpe s valamennyi közt a legvéznább testalkatu. Szintén fehérbe volt öltözve, a Pierrots ránczos buggyos öltözetébe, nagy piros gombokkal. Kurtára nyírt fekete haja olyan volt, mint a bársony s ragyogó fekete szemével Christiónra kacsingatva kérde:

— Nos, vajjon mit tudsz mondani a bolondos Februárról?

— Igazad van, — szólt Christión — az egy vig hónap. Eppen azért szabták legrövidebbre, mert különbben annyi tréfát az emberek el sem viselhetnének. Az egész világot bolonddá teszi, a legtisztelietreméltóbb egyéneket is elesébitja mindentéle bohóságokra. Ezt a hónapot örökké szerettem, mert egy jó tréfa sokat ér!

A kis emberkének nagyon tetszhetett ez a válasz, mert örömet nem tudván fékezni, egyszerre felpattant az asztal tetejére és ott a kezén tánczolt és mindenféle bolondos ugrásokkal neveltette a társaságot.

Ez alatt a harmadik — egy komolyabb kinézésű ur már nyugtalanokdni kezdett, s kérde:

— Hogy vélekedel a Márcziusról?

— Márcziusról nagyon sok jót lehet mondani, — felelt Christión — az egy fontos hónap a mezei gazdákra, kiknek földjét megszabadítja a hótól és fagytól. Ilyenkor felséges tavaszi napok is vannak már, mikor a pacsirta vidámon csattog a vetések felett. A fekete földből előbuvik a kedves hóvirág, a ragyogó márczius s végefelé a szerény ibolya virágozik. Igen a márczius jó hónap!

Ez a beszéd jól esett a komoly kinézésű férfinak az örömtől kipirult arccal szólt:

— No, no, elég, nem is kívánhatom, hogy tovább folytasd az ily költői beszédet!

A tizenkét embernek úgy látszik nagyon tetszett a játék; mindjárt is jelentkezett a kör negyedik tagja, egy nagyon bolondosan öltözött ifju. A jobb oldalán kiczik-czakkozott csengőkkel rakott ruhája kék, a bal fele narancssárga s az egyik szemé kék, a második barna volt. Szólt:

— Én is szeretnék Áprilistről valamit hallani!

— Az emberek, Áprilist nagyon változóknak tartják, — felelt Christión — de éppen az a szép. Mint a szinpadon, folyton valami újat lát az ember. Mily felséges, mikor az esőn keresztül mosolyog a napsugár, vagy midőn este, a sötét fellegek között pompázik a szivárvány. Nevetni könnyű és sirni sem nehéz, de egyszerre sirni és nevetni: az már művészet!

A bolondos ember mintha beaknára bizonyítani, hogy ő ezt a mesterséget is érti, elkezdett hahotával kacagni, szeméből pedig csak amugy csorogtak a könnyek. Ezalatt az ötödik, egy szép ifju, felvirágozott mandolinját és kellemes csengő hangján éneklé:

— Zengjed hát jó barát.

A május dallamát. —

— Szívesen, — felelt Christión — ha úgy tudnám kezelni a mandolint, mint te s ha az Isten kelemes hanggal áldott volna meg, énekelnék én nektek erről a hónapról úgy, a mint megérdemli. A fák, bokrok gyenge zöld színe, a sok tarka virág mind gyönyörködési a szemet, a léget kellemes illat tölti el. Igen a május valóban szórja kincseit: arról lehet igazi dicsőneket zengen. A szép ifju jóakarólág inte Christiónnak, mire a hatodik, diák öltözetben levő fiatal ember, kérde:

— Nos, hogy állunk a Juniusnál?

Christión nem is késett feleletével:
— A junius a tavaszról s a nyárból egyesíti a legszébbet. Hozza a roszákat, az epret, harmatos reggeleket, heves deleket csendes estéket és ragyogó, ábrándozásra való éjjeleket. Boldog, ki e felséges világban élhet és e szépségeket mind magának mondhatja.

A diákos ifju egy egész pohár puncsot ivott meg utasunk egészségére. S mielőtt a hetedik ajkát megnyitotta volna, Christión szólt:

— Tudom már, te pedig a Juliusról akarsz hallani: ez az igazi nyári-hónap, megérdeli a gabonát, szép ilyenkor a dél, minden madár elhallgat, egyedül a fáradhatlan rigó fűtyöl. Igen, július szép és pompás.

Ez a díeseret is tetszett a pásztor ruhába öltözött ifjunak. A következő férfi olyan volt, mint egy arató; fején kalfászokból, mák- és buzavirágokból font koszorúval, mellette hevert klarinetja. Csak ennyit mondott:

— Nos tovább!

Christión szólt:

— Mint a Május Juniusal összetart, éppen úgy van a Julius Augusztussal. Az előbbiben kezdik az aratást az utóbbiban végzik. Milyen vidám dolog, mikor az utolsó szekér gabona is ben van a csűrben! felhangzik a zene s vidáman forognak a tánczoló! Igen, vidám az aratás hónapja!

A barna legény jó kedvében akkorát kiáltott, hogy az ablakok is esőrömpöltek be. — Christian pedig, egy pirosarcu kertész kinézésűhöz fordulva, folytatá:

— Most következik Szeptember, mely eláraszt a sok jó izletes gyümölcsessel: egy felséges hónap ez, nagyon szeretem. — szolt Christian egész elmélyedve. A kertész kezét dörzsölve ragyogó arccal tekintte körül.

Nagy figyelemmel hallgatta eddig a beszédet egy vadász öltözöt ur, most előrehajolva, kiáltá:

— Halljunk Októbertől!
— Ó hozza az őst és ezzel egy kis változatosságot a világba. Az erdő kevés változatossága zöldjét, mint egy festő ki a tarka színeket szereti, sárgára, vörösre, barnára színezi ki. Es mily szép a vadászatok alkalmával szóló kürt hangja!

Alig végező szavait utasunk, egy új alak jelent meg, kit Christian eddig még nem is vett észre. Az öreg ur egy nagy karosszékekben ült, hálókabátban, lábai filiczipókba voltak, fején egész a füleig huzott hálósapka. Sárga szemével mereven nézte Christiant s nem szolt. Ez fejt vakarva kérdé:

— A November!

— Az emberek nem igen akarnak róla tudni, komor s barátságatlan tartják; én nem. Vannak esendés esős napjai, mikor az ember oly szívesen ül a szobában, álmodozva, terveket szövve.

Csoodálatos volt látni, mint derült fel arca a komor öreg urnak s halk hangon mondá:

— Meg vagyok elégedve.

Most az ószakalú mosolygó arcu öreg uron volt a sor. Bundája zsebéből mindenféle játékszer s egyéb értékes tárgyak is kandikáltak elő.

— Nos már csak Deczember van hátra. — Szólt Christian. — Arról csak egy szót kell mondanom, hogy teljes fényben pompázzék, ez a karácsonyhavas s hárád nézek, azt kell hinnem, hogy te vagy az.

— Eltaláltad. — felelt az öreg ur — s azt hiszem már észrevetted, kiknek a barátságába vagy? Vagy nem tudnád-e, hogy a hónapok azok, kikkel egy asztalnál ülsz?

— Gondolai gondolám úgy félig-meddig, de nem mertem hinni, hogy olyan nagy urak velem ily barátságosak lehetnek — felelt Christian.

— Mi mindenkinek csak javát akarjuk — szolt Deczember — s te oly szépen nyilatkoztál rólunk, hogy mi tökéletesen meg vagyunk elégedve. A mai világban ritkán találunk ilyen vidám kedélyű, jólelkű embert, mint te, ki mindennek a szép s jó oldalát ohajtja kiemelni. Társaim nevében is köszönetem ohajtom kifejezoi barátságos szavaidért s jutalmul megmondom neked, mit tegyél, hogy jószívűség által nyomorba jutott sorsod után boldogabb napokat érhesz.

Benyult bundája mélységes zsebébe és egy négy-szegletű dobozkat kotorázott elő, melynek oldalain a tizenkét hónap képe volt látható, tetején pedig a négy évszak forgott körbe. E szavakkal nyújtá Christiannak:

— Ha valamely kívánságod lesz, nyisd fel a doboz fedelét s minden, a mit ohajtottál benne talárod. Kívánjuk, hogy szerencsét és boldogságot hozzon. De jól jegyezd meg magadnak, hogy csak egy évig hagyhatjuk a dobozokat birtokodban, a legközelebbi Sylvester este, ugyan ebben az órában, hirtelen elfog tűnni, ha hét vasszekevényben elzárva tartanád is.

Midőn Christian köszönetet akart mondani, Deczember ezt nem engedte, hanem erősen megkopogtatta az asztalt. E jelle elnémet a mulatság, a hónapok elővették hangszereiket és rá kezdtek zengetes dallamukra, melynek hangjainál vándorunk edesen elaludt.

(Folytatása következik.)

VEGYES HIREK.

— A király ő felsége, — a mint hivatalosan jelentetett — a folyó évben Szászváros környékén megtartandó hadgyakorlatokon jelen lesz. — Az erdélyi részekben ő felségének a megjelenése bizonyára a legörvendetesebb mozgalomnak lesz előidézője s különösen Hunyadmegye, mely első sorban érdekelve van, kiváló részt fog venni az alattvalói őszinte hódolat kifejezéseiben, melyhez — szokás szerint — bizonyára a szomszédos vármegyék is csatlakozni fognak.

— Ujévi tisztelgések. Főispán ő mlga távollétében Cs a tó János kir. tanácsos alispán fogadta a megyei tisztikar, az állami bir. hivatalok, a lelkészek és Nagyenyed város tanácsának s képviselőinek üdvözlőleveleit.

— Dr. Dárday Sándor orsz. képviselőt a belügy-miniszter a közigazgatási gyakorlati államvizgára vonatkozó javaslat előterjesztésére hívta fel, mellyel kétségkívül a leghivatottabb egyént tisztelte meg.

— Vajna Károly megyei árvászeki ülnököt, társadalmi életünk e kiváló buzgalmu, széles képzettségű tagját, az igazságügyminiszter a szegedi kerületi börtönhöz ellenőrré nevezte ki.

— Nagyenyed gyászos elpusztulásának évfordulóját a város közönsége folyó hó 8-án isteni tisztelettel ülte meg. Este pedig a kivilágított közsirnal volt gyászünnepe.

— Egyházi képviselői közgyűlés. A püspöki vizsgálat alatt álló nagyenyedi ref. egyház képviselőinek, f. évi jan. hó 16-án d. e. 11 órákor az új városház tanács-

termében gyűlése leend. Ezen gyűlés tárgya: főt. Szász Domokos erd. püspök úrtól 1721—1886. sz. a. érkezett, az enyedi ref. egyház belételeére vonatkozólag nagyfontosságú leirat tárgyában határozathozatal. A nagyenyedi ev. ref. egyház keblbi tanácsának 1887. január 5-én tartott üléséből — G á s p á r János, egyházi főgondnok.

— Figyelmeztetés. Miatán a püspöki vizsgálat alatt álló nagyenyedi ref. egyház híveire az 1887. évre fizetendő o r s z á g o s k ö z p é n z t á r i (domesztika) i l l e t m é n y mennyisége bizottságilag meg lett állapítva, a 1883. évi konventi jegyzőkönyv 77. § a értelmében figyelmeztetnek egyházközségünk illető tagjait, miként az eszközölt kimutatást folyó hó 10-ikétől 24-ikéig tiszt. Szilágyi Farkas ref. lelkész szállásán megtekinthetik s ez idő alatt a gyökerező felszólamlási jogokkal élhetnek akár írásban, akár előszóval. — A nagyenyedi ev. ref. egyházközség keblbi tanácsának 1887. január 5-én tartott üléséből — G á s p á r János, egyházi főgondnok.

— Missió Vingárdon. A karácsonyi ünnepek örömteljesk valának a vingárdi katóhólikus hívekre. Püspöki engedély folytán Dr. V e r e s s Ferenz hittanárnak jutott azon szép feladat, hogy az ünnepe első napján, reggel 8 órákor a szépen berendezett kis kápolnát felszentelje és délelőtt 10 órákor az első nagy misét tartsa. Dr. Veress ez alkalommal fényes szent beszédet is tartott Jézus születésének áldásos kihatasáról, mi a különböző vallásu és nemzetiségű közönséget máltán ragadá el. Másodnapon ismét szent misét s újabb elragadó szónoklatot tartott szent István martyr hittani állhatosságáról és buzgalmaról. E missió azon a félreeső vidéken ugy vallásérkölesi, mint nemzetiségi tekintetben kiváló figyelemre méltó s hogy e tekintetben Dr. Veress Ferenzre szép hivatás vár, azt e kitűnő tehetségű hittanár minden tisztelője természetesnek találja. A közelebbi hasonló ünnepegy husvétkor lesz.

— Hymen. Bl a s k a Gizella kisasszonyt, Blaska Ubáld főbányahivatali segéd főnök és L a Borda Otilia kedves és szép leányát, F e l s ő b á n y a i N y i r ő Géza járásbírósigáj aljegyző, Marosujvárt 1886. decz. 24-én eljegyezte.

— Marosujvárt Sylvesterestélyén mlgos J u c h ó Ferenz lovag-bányatanácsos ur vendégszerető házában — mint minden évben — fényes estélyre volt hivatalos a község szelesekörü intelligenciája, mely alkalommal a kedves háziasszony és házi ur élénk kedélyű szívesége, élénk visszhangu pohárköszöntőinek, ének-, szavallat- és zenei produkcióknak nyitott tárt. — Másnap (ujév alkalmából) a ritka munkásságu és közszeretben álló bánya nagy előtt tündető nagy számmal tisztelgett a hivatalnokai kar. Vive diu felix! — Z.

— Személyi hírek. M a t k a i Domokos Bethlen-főiskolai közszeretben álló rektorprofessor nagy családjá egy kis fiuval s egy kis leánnyal szaporodott egy egészséges iker képében. — H o r v á t h József nagyenyedi v. főjegyző neje az ujév reggelén elosuzamodván, bokáján felül lábát törte. — B a r o s s Gábor az új közmunka-és közlekedési miniszter, kinek eredményes munkálkodásához országszeret a legszebb remények fűződnek, hivatala elfoglalása alkalmával, mint az ujévi tisztelgésekkor is, meleg ovatiokban részesült. — V a r r ó László városunk egyik kitűnő ifjárt. Kolozsmegye főispánja helyettes ellenőrré nevezte ki. — K i s s Elek tövisi állami elemi isk. rendes tanító a közköz. miniszter jelen állásában végleg megerősítette. — I d. J e n e i Elek közgy. joggyakornok Balázsfalván folyó hó 6-án szélhűtésben meghalt.

— A kincsem-sorsjegyek főnyereménye. A Kincsem-sorsjegyek főnyereményének tulajdonosa ma jelentkezett. A szerencsés, a kit Fortuna istennő szeszéje ez egyszer boldogított T e n o r a József, lakik Kwassitzban Morvaországban. — A második tízezer frtos főnyeremény tulajdonosa is fölvetta már a nyereményt. Fényes-litkén Magyarországon lakik, R é v é s z n e k hívják. — Egy különös véletlen hozta magával, hogy ezen szerencsesors-jegyek a kezeléség által már előbb négy más félnek küldettek át, de egyik se tartotta meg és így a gondviselés által nekik számt szerencsét önmaguk játszottak el.

— Nyilvános számadás. A szegény tanuló karácsonyfájára a Czirner J. Józsefné ónska kezéhez befolyt adományok közül vétségűl kimaradt Berna Nina k. a. 1 frt és dr. Donogány Jakabné 1 frt adománya, mit most készséggel nyugtáztunk. Az óta adakoztak még: Czirner Józsefné kezéhez Mangézius Frigyes 1 frt, egy gyermek barát 2 frt, öz. Szöröcsy Gergelyné 2 frt, Bodola Zsigmondné ónska gyűjtése a nagyenyedi honvéd tisztikartól 9 frt 50 kr. Fosztó Ferenz ónska 2 db kendőt s 50 kr. Wokál Jánosné ónska kezéhez: ml. br. Kemény László 10 frt, Vajna K.-né kezéhez: ml. Zeyk Károly 1 frt, Lenk L. 1 frt, Szilágyi F.-né ónska kezéhez: Gajzágó Simoné 3 drb ruhanemű, mélt. Zeyk Miklósné ónska 11 db ruhanemű, dr. Bartók Györgyné 1 frt, Keresztes Józsefné 1 frt, Farkas Mária ónska kezéhez: Miksa Zsuzsa 1 frt, Tiszt. Szilágyi Farkas kezéhez: Varró Ferenz 1 frt, Fogarasi Albert 2 db ruha. Nagy Mózes 1 db karácsonyfát. Folyóvích Sándorné ónska kezéhez: ml. gós br. Kemény Kálmán 10 frt, Jován Odónné 1 frt Réthi, Károly 50 kr. A karácsonyfára ennyivalókat adakoztak: Zeyk Károlyné ónska egy kosár süteményt és 3 kupa diót, dr. Bocz Józsefné egy kosár süteményt, Korbuly Bálintné 1 véka almát, Czirner Józsefné 1 csomag cukrot és füget, Bisztritsány Lajosné 4 koszorú füget, 7 db narancsot és 1 csomag szentjánoskenyeret, Farkas Mária 1 csomag cukkerlit, Szilágyi Farkasné 1 kosár almát, dr. Magyarai Károlyné 1 kosár almát, id. Winkler Jánosné 25 db kalácsot és 25 db süteményt, Vajna Károly 1 nagy kosár süteményt, Buda Edéné 1 tál fánkót, Müller Mihályné 1 véka almát, László Gyuláné egy tal tésztát, Farczadi Sándor Miklósné 5 db nagy kenyeret, 1 kosár körtét és 1 kosár almát, öz. dr. Donogány Jakabné 2 nagy tálcza süteményt, Folyóvích Sándorné 1 nagy tálcza süteményt. Fogadják a t. jászírú adakozók becses adományaiért — a szegény és árva tanuló nevében — a rendező bizottság forró köszönetét.

— Szerk. izenet. Számos cikket tárgyhalmaz miatt jóvő számra voltunk kénytelenek hagyni; t. munka társaink elnézését kérjük.

Ny. Wokál János gyorssajtóján Nagyenyeden.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:
Dr. MAGYARI KÁROLY
SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Sz. 3040—1886.

tkvi

Arverési hirdetmény.

A n.-enyedi kir. járásbírósig, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak tibirol Jakós Faór Kosztándin végrehajtást szenvedő elleni 95 frt 25 kr tökékövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék a nagyenyedi kir. járásbírósig területén levő Krakkó község határon fekvő 474 szám telekkönyvben A+ 1—6. rendszám alatt jelzett ingatlanok fekvőkre az arverezés 332 frtban ezennel megállapított kiáltilási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi február 28-ik napján délelőtt 10 órákor Krakkó község házában megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kiáltilási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 33 frt 20 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 § jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezezhó letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bírósignál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerit elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagyenyeden, 1886. szeptember 28-án.

A nagyenyedi kir. járásbírósig, mint tkkvi hatóságától.

Sz. 3260—1886.

tkvi.

Arverési feltételek.

Nagyenyedi ügyvéd Bíró Miklós végrehajtónak, asszonynepe Rotar Naszlaszia hagyat. végrehajtást szenvedő elleni 145 frt — kr tökékövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében.

1. Az 1887. évi január hó 11-ik napján délelőtt 10 órákor Asszonynepe község házában megtartandó nyilvános arverésen arverés alá bocsátatnak a nagyenyedi kir. járásbírósig területén levő Asszonynepe községbe fekvő az asszonynepe 64 szám tkvben A+ 1—6. rendszám alatt fekvő 120 frt ezennel megállapított kiáltilási árban.

2. Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 12 forint — krt készpénzben vagy az 1881-dik évi LX. t.-cz. 42 § jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezezhó letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bírósignál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerit elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben 15, 30 és 60 nap alatt, minden egyes részlet után az arverés napjától számított 6%-os kamatokkal együtt az 1881. évi deczember 6-ik 39425 S. M. szám alatt kelt rendeletben előírt módon a nagyenyedi kir. adóhivatal mint bírói letét pénztárnál letétetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

4. Ezen arverésen a fenn körülírt ingatlanok kiáltilási áron alól is eladatni fognak.

5. Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben 15, 30 és 60 nap alatt, minden egyes részlet után az arverés napjától számított 6%-os kamatokkal együtt az 1881. évi deczember 6-ik 39425 S. M. szám alatt kelt rendeletben előírt módon a nagyenyedi kir. adóhivatal mint bírói letét pénztárnál letétetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

6. Vevő a megvett ingatlanok birtokába az arverezés jogerőre jutása után lép s annak haszná s terhe őt illeti.

7. A vevőnek a vételi bizonyítvány az 1881. LX. t.-cz. intézkedési értelmében csak az esetben fog kiadatni, ha az arverés napjától számított 15 nap alatt az idezett törvényezék 187. §-a intézkedésnek megfelelő utóajánlat nem tétetik.

8. A tulajdonjognak vevő javára bekötelezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog hi-talalósi elismerttetni.

9. A mennyiben vevő az arverési feltételek bármelyikének a kitűzött időben eleget nem tenne, az általa megvett ingatlanokra az érdekeltek bármelyikének kérelme következtében az 1881. LX. t.-cz. 185. §-a szerit vevő veszélyére és költségére, bánatpénznek elvételése mellett újabb arverés fog elrendeltetni.

Kelt Nagyenyeden, 1886. szeptember 18.

A nagyenyedi kir. járásbírósig, mint telekkönyvi hatóságától.

Hirdetmény!

Egy 10 év óta fennálló jó forgalommal bíró szatócs üzletemet a várszeg-utezében több évre bérbe kiadom.

Cservény Mátyás szatócs.

1-4

Özv. Szörtsey Gergelyné

tövisutezcai háza örök áron

eladó!

Dr. POPP-féle

aromatikus-gyógyászati növénysszappan vegyileg elemmezve és számos európai orvosi tekintély által a bőrre nézve mint legjobb és legkitűzőbb elismerve, 18 év óta hatással lett használva bőrkütiés minden nem e különösen bőrvizsketegség skrophula, kosz, fejd- és szakáll korpaa, láb fátyás, láb bizadás és fejbőr kiütése ellen. 30 kr drbja. Dr. J. G. Popp urnak Bécs I. kerület, Bognergasse 2.

Miatán 6 éven át az orvosok hasznalnanu gyógyították, bőrkütiésüket, az ön növénysszappanhoz folyamodtam. Nem lehetek önnek az elért sikerőt előggő háladosat.

Közvetlenül önhöz fordulok, mivel a gyógyszerárból többletét küldtek, de azok között az én kedves, szép sőtét barna szappanomra nem ismertem, valószínűleg csak utánzata volt az ön növény szappanának. A valódit csak közvetlenül öntől remélt kaphatni.

Mellékelt szövegért kérek az ön gyogy hatású szappanából küldenit.

Tisztelettel Amalie Franz, Preran (Morvaország.)

Kapható: Nagyenyeden Varró F. gyogy., Kovács J. gyogy. Marosujvárt Ersekújváry S. gyogy. Toroczkán Veress St. gyogy. Tóvisen Slafkovics H. gyogy. Verespatakon Moldován L. gyogy. Abrudbányán Remetei Ig. gyogy. Gyéresen dr. Tomcsik J. gyogy. Felvinczen Kosa St. gyogy. Tordán Trajanovits G. gyogy., Vitis S. gyogy., Wolff és fia G. gyogy. Feketehalom Roimer A. gyogy. Balázsfalván Schiessl K. gyogy. Zalathán Nagy K. gyogy. Radnót Seney K. gyogyészerésnél.

Szerkesztő: Aki...
Lap szellőző...
Kiadó: Wokál János...
Kéziratok...

a „Kö...
Visszat...
szerény me...
talán nem v...
fehérmegye...
írója; közér...
nek egysezt...
Távol ál...
anyagi jutal...
egyszerűen...
legjobb hitü...
tünk e téren...
A n...
munkatársai...
arra, hogy...
kérelemmel...
miszerint sz...
is oly helyz...
mind teljese...
melyeket m...
A meg...
házi és isk...
a köz- és m...
annyi tért a...
irodalom, m...
eredeti cikl...
egybeleson...
kat némileg...
Nagye...

Szilágyi...
A...
egész...
félév...
nyege...
Tiszte...

Meg...
Be...
Ma...
A...
Hal...
Res...
A...
Ima...
„O...
Há...
Sin...
Oh...
Fé...
Cs...
Az...
S...
Sz...
S...
Az...
Ho...
Ob...
Ho...
Ra...
E...